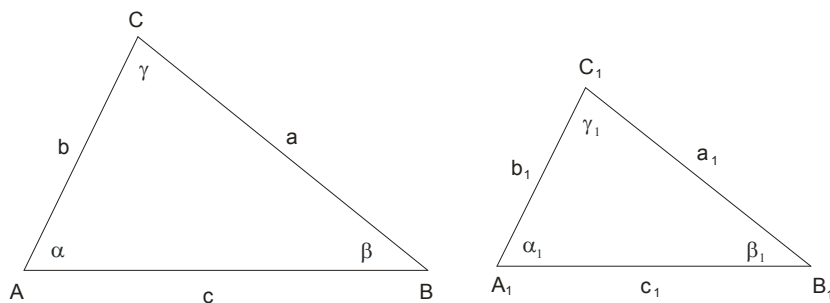

Za utvrđivanje sličnosti trouglova koristimo četiri stava:

I stav

Dva trougla ABC i $A_1B_1C_1$ su slična ako i samo ako je jedan par stranica jednog trougla proporcionalan paru stranica drugog, a uglovi zahvaćeni ovim stranicama jednaki su među sobom.

II stav

Trouglovi ABC i $A_1B_1C_1$ su slični ako i samo ako su dva ugla jednog trougla jednaka sa dva odgovarajuća ugla drugog.

III stav

Trouglovi ABC i $A_1B_1C_1$ su slični ako i samo ako su im sve odgovarajuće stranice proporcionalne.

IV stav

Dva trougla ABC i $A_1B_1C_1$ su slična ako i samo ako su dve stranice jednog trougla proporcionalne odgovarajućim stranicama drugog, uglovi naspram dveju od tih odgovarajućih stranica jednaki, a naspram drugih dveju odgovarajućih stranica su oba ugla oštra, oba prava ili oba tupa.

U zadacima, pošto zaključimo da su neka dva trougla slična, primenjujemo:

$$a : a_1 = b : b_1 = c : c_1 = O : O_1 = k$$

Naravno:

$O = a + b + c$ je obim prvog trougla

$O_1 = a_1 + b_1 + c_1$ je obim drugog trougla

k je koeficijent sličnosti

Ovu gornju jednakost možemo zapisati i sa: $a : b : c = a_1 : b_1 : c_1$

Vrlo lako možemo zaključiti da važe i sledeće proporcionalnosti:

$$a : a_1 = t_a : t_{a_1} = h_a : h_{a_1}$$

$$b : b_1 = t_b : t_{b_1} = h_b : h_{b_1}$$

$$c : c_1 = t_c : t_{c_1} = h_c : h_{c_1}$$

$$P : P_1 = a^2 : a_1^2 = b^2 : b_1^2 = c^2 : c_1^2$$

Naravno ovde su:

t – težišne duži, h – visine i P – površine sličnih trouglova.

Primena sličnosti na pravougli trougao

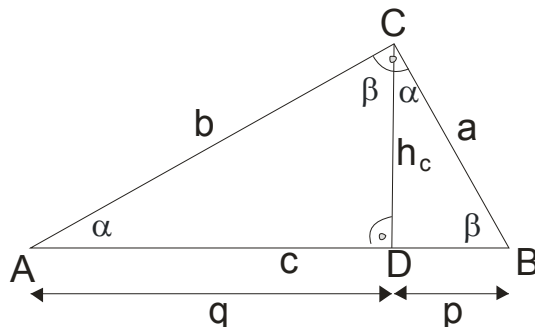
Nacrtajmo jedan pravougli trougao sa standardnim obeležavanjima:

a, b su katete

c je hipotenuza

h_c je hipotenuzina visina

p i q su odsečki na hipotenuzi koje pravi visina h_c

Hipotenuzina visina CD deli trougao ABC na dva pravougla trougla : ADC i BDC. Možemo uočiti da sva tri pravougla

trougla imaju iste uglove α, β i $\gamma = 90^\circ$, pa su medjusobno **slični**.

Iz njihove sličnosti proizilazi proporcionalnost odgovarajućih stranica koja može da se formuliše kao :

i) **Hipotenuzina visina je geometrijska sredina odsečaka koje sama odseca na hipotenuzi, to jest**

$$\boxed{h_c = \sqrt{p \cdot q}}$$

ii) **Kateta je geometrijska sredina hipotenuze i bližeg odsečka hipotenuze, to jest** $\boxed{a = \sqrt{c \cdot p}}$ i

$$\boxed{b = \sqrt{c \cdot q}}$$

(ovo je Euklidov stav)

iii) **Trougao ABC je pravougli ako i samo ako je** $\boxed{a^2 + b^2 = c^2}$ **(ovo je Pitagorina teorema)**

Dakle, sad za pravougli trougao znamo sledeće formule:

$$a^2 + b^2 = c^2$$

$$p + q = c$$

$$h_c = \sqrt{p \cdot q} \rightarrow h_c^2 = p \cdot q$$

$$a = \sqrt{c \cdot p} \rightarrow a^2 = c \cdot p$$

$$b = \sqrt{c \cdot q} \rightarrow b^2 = c \cdot q$$

$$h_c^2 + p^2 = a^2$$

$$h_c^2 + q^2 = b^2$$

$$O = a + b + c \rightarrow \text{obim}$$

$$P = \frac{a \cdot b}{2} \text{ ili } P = \frac{c \cdot h_c}{2} \rightarrow \text{površina}$$

$$h_c = \frac{a \cdot b}{c} \rightarrow \text{hipotenuzina visina}$$

$$R = \frac{c}{2} = t_c \rightarrow \text{poluprečnik opisane kružnice koji se nalazi na sredini hipotenuze}$$

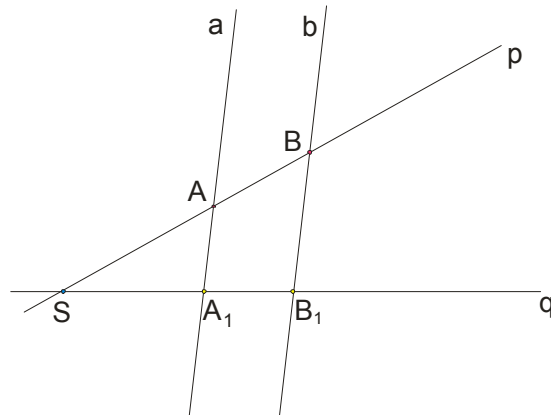
$$r = \frac{a + b - c}{2} \rightarrow \text{poluprečnik upisane kružnice}$$

Talesova teorema

Ako paralelne prave a i b presecaju pravu p u tačkama A i B , a pravu q u tačkama A_1 i B_1 , i ako je S zajednička tačka pravih p i q , tada važi:

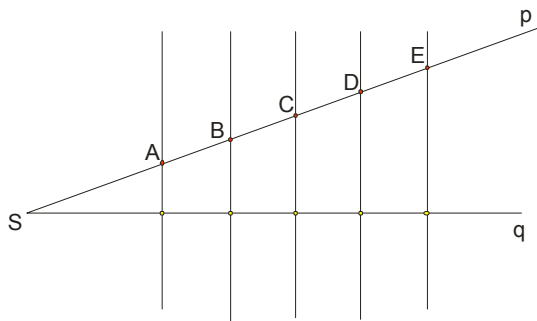
$$\frac{AA_1}{BB_1} = \frac{SA}{SB} = \frac{SA_1}{SB_1}$$

Na slici bi to izgledalo ovako:

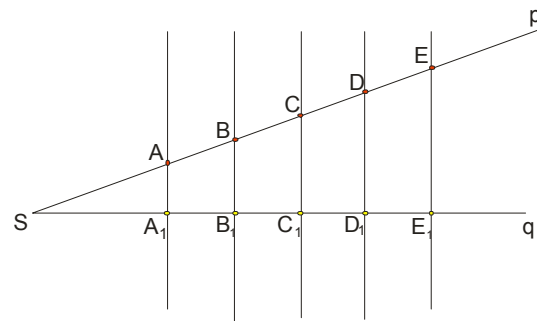

Na osnovu Talesove teoreme možemo izvući jedan važan zaključak:

Ako dve proizvoljne prave p i q preseca niz paralelnih pravih, tako da su odsecci na jednoj pravoj jednaki među sobom, onda su i odsecci na drugoj pravoj međusobno jednaki:

slika 1.

slika 2.

Na **slici 1.** imamo niz paralelnih pravih koje prave jednake odsečke na Sp , to jest $AB = BC = CD = DE$. Onda su i odsecci, po Talesovoj teoremi, na Sq takodje jednaki : $A_1B_1 = B_1C_1 = C_1D_1 = D_1E_1$ (**slika 2.**)